

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри фінансів, обліку та
оподаткування

Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

В.о. зав. кафедри

Шевченко Л.Я.

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАХУВАННЯ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Неізнана О.В.
к.е.н., доцент

2021 – 2022 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	32 / 8
Практичні / семінарські, годин	32 / 8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	86 / 134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4,6
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системи знань щодо страхової справи, розуміння фінансово-економічних аспектів сфери страхування, застосування яких надає можливість ефективно використовувати цю сферу фінансових відносин як механізм подолання ризиків у практичній діяльності.

Завдання дисципліни полягає у набутті теоретичної і практичної підготовки здобувачів ВО у сфері страхування; **формування вмінь і навичок: аналізу** елементів страхування в економіці; **класифікації** страхові організації за різними ознаками; групування показників діяльності страховиків за показниками діяльності; **використання** методів розрахунку та аналізу умов особистого, майнового страхування, страхування відповідальності, перестраховування з позицій вітчизняного та зарубіжного досвіду; набутого обсягу знань для забезпечення сталої діяльності страхової організації / підрозділу страхової організації в умовах зростаючої інтеграції страхового бізнесу; професійних знань та навичок при наданні страхових послуг, **здійснення** актуарних розрахунків; пошук шляхів інноваційної діяльності страховиків за умов зростаючої конкуренції на ринку страхових послуг.

Предмет: сукупність фінансових відносин, що виникають між суб'єктами страхового ринку з приводу купівлі-продажу страхових послуг.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування.

Тема 2. Класифікація страхування.

Тема 3. Страхові ризики і їх оцінка.

Тема 4. Страховий ринок.

Тема 5. Страхова організація.

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності.

Тема 7. Особисте страхування.

Тема 8. Страхування майна.

Тема 9. Страхування відповідальності.

Тема 10. Перестраховування і співстраховування.

Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика.

Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

– **загальних програмних компетентностей:**

– здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

– здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

– здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

– здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

– здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

– здатність бути критичним і самокритичним;

– здатність працювати у команді;

– здатність працювати автономно.

– **фахових програмних компетентностей:**

– здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

– здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;

– здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

– здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення;

– здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

– знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;

– визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;

– знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

– володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси

суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;

- формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;

- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;

- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

- виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

- **знання:**

- сутності, структури, функцій, основних завдань і призначення галузі страхування та її елементів;

- законодавчої та нормативної бази, що регулює страхову діяльність;

- механізму та середовища функціонування страхових організацій;

- сутності, значення і технології особистого, майнового страхування, страхування відповідальності, перестраховання з позицій вітчизняного та зарубіжного досвіду;

- сутності, значення і технології здійснення активних операцій комерційних банків;

- порядку формування фінансового результату діяльності страхових організацій, його оподаткування і використання;

- особливостей процесу державного регулювання діяльності страховиків.

- **уміння/навички:**

- аналізувати елементи страхування в економіці; класифікувати страхові організації за різними ознаками; групувати показники діяльності страховиків за показниками діяльності;

- застосовувати методи розрахунку та аналізу умов особистого, майнового страхування, страхування відповідальності, перестраховання з позицій вітчизняного та зарубіжного досвіду;

- організувати та забезпечити роботу страхових організацій;

- використовувати набутий обсяг знань для забезпечення сталої діяльності страхової організації /підрозділу страхової організації в умовах зростаючої інтеграції страхового бізнесу;

- здійснювати пошук шляхів інноваційної діяльності страховиків за умов зростаючої конкуренції на ринку страхових послуг;
- використовувати професійні знання та навички при наданні страхових послуг, здійснення актуарних розрахунків;
- оцінювати стан та проблеми розвитку страхового ринку України;
- відстежувати та враховувати міжнародний досвід, а також перспективні можливості розвитку страхового ринку України;
- вирішувати проблемні ситуаційні завдання у професійній діяльності, генерувати ідеї з урахуванням світового досвіду банківської діяльності;
- володіти прийомами пошуку та використання наукової інформації, використовувати при цьому технічні засоби збору та обробки інформації, працювати на персональному комп'ютері.
- **комунікація:**
  - демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
  - використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у страховій діяльності.
- **відповідальність і автономія:**
  - демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;
  - продовжувати навчання впродовж життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань у страховій діяльності.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Сутність, значення та роль страхування					
Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування	12	2	2	-	8
Тема 2. Класифікація страхування	12	2	2	-	8
Тема 3. Страхові ризики і їх оцінка	16	4	4	-	8
Тема 4. Страховий ринок	12	2	2	-	8
Тема 5. Страхова організація	12	2	2	-	8
Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	12	2	2	-	8
Разом за змістовим модулем 1	76	14	14	-	48
Змістовий модуль 2. Основні види добровільного страхування та фінансова діяльність страховика					
Тема 7. Особисте страхування	14	4	4	-	6
Тема 8. Страхування майна	14	4	4	-	6
Тема 9. Страхування відповідальності	14	4	4	-	6

Тема 10. Перестраховання і співстраховання	10	2	2		6
Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика	11	2	2		7
Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії	11	2	2		7
Разом за змістовим модулем 2	74	18	14	-	38
Усього годин	150	32	32	-	86

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар запитань і відповідей «Страховий захист та методи його забезпечення»	2
2	Семінар запитань і відповідей «Класифікація страхування»	2
3	Семінар з виконанням практичних завдань «Оцінка страховиком ризику і визначення доцільності його страхування»	2
4	Семінар з виконанням практичних завдань «Розрахунок рівня ризику страховиком»	2
5	Семінар – розгорнута бесіда Захист групових проєктів	2
6	Семінар – розгорнута бесіда «Страхова організація»	2
7	Семінар з виконанням практичних завдань «Державне регулювання страхової діяльності»	2
8	Семінар з виконанням практичних завдань «Сутність та особливості особистого страхування. Страхування життя і його основні види»	2
9	Семінар з виконанням практичних завдань «Страхування від нещасних випадків. Медичне страхування»	2
10	Семінар з виконанням практичних завдань «Сутність та особливості майнового страхування. Страхування майна юридичних та фізичних осіб»	2
11	Семінар з виконанням практичних завдань «Страхування транспортних засобів та вантажів»	2
12	Семінар з виконанням практичних завдань «Обов'язкове страхування відповідальності»	2
13	Семінар з виконанням практичних завдань «Добровільне страхування відповідальності»	2
14	Семінар з виконанням практичних завдань «Перестраховання і співстраховання»	2
15	Семінар з виконанням практичних завдань «Доходи, витрати і прибуток страховика»	2
16	Семінар – розгорнута бесіда «Фінансова надійність страхових компаній та фактори, що на неї впливають»	2
Всього		32

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	